

Místní národní výbor Jezerce
1946 – 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 132
Evidenční číslo pomůcky: 214

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	5
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	6
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Jezerce a Místní národní výbor Jezerce vyvíjející svou činnost od 24. prosince 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Stříbro. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Jezerce.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

K volbě Místní správní komise v Jezercích došlo již 24. prosince 1945. Volba členů proběhla následovně: předsedou se stal Bohumil Urban, místopředsedou František Červenka, pokladníkem Josef Štrejn, zásobovacím referentem Václav Ryba, kulturním referentem Karel Štrejn a revizorem Josef Snopek. Zároveň proběhla volba Svazu českých zemědělců, jejímiž členy se stali – Bohumil Urban, František Červenka, Josef Štrejn, Václav Ryba, Karel Štrejn a Josef Snopek. Okresní správní komise ve Stříbře jmenovala tuto MSK dne 7. ledna 1946. MSK v tomto složení pracovala velmi krátce, neboť už 10. února 1946 proběhla nová volba MSK. Novým předsedou byl zvolen Josef Barták, místopředsedou František Červenka, pokladníkem Josef Štrejn, zásobovacím referentem Václav Ryba, kulturním referentem Karel Štrejn a revizorem Bohumil Urban. OSK ve Stříbře nového předsedu a členy jmenovala dne 18. února 1946.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. V Jezercích se voleb zúčastnilo pouze 22 oprávněných voličů, takže v obci působila i nadále místní správní komise.

Na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění dne 26. května

1946 došlo ke změnám ve složení MSK v Jezercích. Předsedou MSK byl zvolen Václav Trávníček, místopředsedou František Červenka, pokladníkem Josef Barták, zásobovacím referentem Václav Ryba, zemědělským referentem Karel Štrejn a kulturním referentem František Čamra. Všichni zástupci byli členy KSČ. Rada ONV ve Stříbře nově navrženou MSK jmenovala teprve dne 5. května 1947, jelikož MSK v Jezercích jim změnu ve složení bezprostředně nedala na vědomí. Avšak ani nová MSK nepracovala dobře, funkce byly zanedbávány, a proto (dle zápisu z veřejné schůze ze dne 3. ledna 1948) došlo k další změně ve složení MSK. Předsedou byl zvolen Karel Štrejn, místopředsedou František Čamra, pokladníkem Josef Barták, zásobovacím referentem Jaroslav Svoboda, zapisovatelem Jan Chovanec a členy finanční komise František Čamra, Josef Štrejn a Václav Mádl, které Okresní národní výbor ve Stříbře jmenoval dne 9. února 1948.

Místní správní komisi v Jezercích nahradil místní národní výbor zřejmě až v roce 1950, podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. ONV ve Stříbře dne 11. května 1950 jmenoval 9 nově zvolených členů MNV – Karel Štrejn, Václav Ryba, Josef Barták, Jan Chovanec, František Čamra, Josef Štrejn, Anna Červenková, Marie Rybová a Marie Svobodová. Na ustavující schůzi MNV dne 11. května 1950 byl předsedou zvolen Karel Štrejn a místopředsedou Václav Ryba. Jaké funkce zastávali ostatní členové se vzhledem k absenci písemností nepodařilo zjistit.

V tomto složení pracoval MNV až do roku 1951. V roce 1951 byl předseda MNV Karel Štrejn pověřen funkcí předsedy JZD v Jezercích, a proto rezignoval na funkci předsedy MNV. Na jeho místo byl navržen dosavadní člen MNV Josef Barták a novou členkou MNV Růžena Štrejnová. ONV ve Stříbře tuto změnu ve složení MNV schválil v červnu 1951 a novým předsedou MNV se od 9. června stal Josef Barták. Funkci tajemníka MNV zastával František Červenka.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byly voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Jak je patrné ze zápisu o sčítání hlasů bylo v těchto volbách zvoleno 9 členů do MNV: František Červenka, Josef Barták, Václav Ryba, Josef Snopek, František Čamra, Růžena

Štrejnová, Anna Červenková, Marie Štrejnová a Marie Svobodová. Další vývoj MNV v obci Jezerce lze vzhledem k absenci archivních dokladů dokumentovat pouze ze zpráv o výsledcích revizí provedených ONV ve Stříbře. Předsedou MNV byl opět zvolen Josef Barták, tajemníkem František Červenka a účetní a pokladní službu zastávala Růžena Štrejnová. V roce 1955 pokladní službu vedl František Čamra, účetní nadále zastávala Růžena Štrejnová.

Po volbách v květnu 1957 byl předsedou MNV zvolen František Čamra a tajemníkem František Červenka. Od 1. července 1957 do 28. února 1958 vedl účetní a pokladní službu Rudolf Mašat. Od 6. března 1958 funkci účetního zastával člen MNV Václav Ryba. Ostatní členy MNV se, bohužel, nepodařilo zjistit. Z těchto revizních zpráv zároveň vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla zcela nedostačující, funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení. Předseda MNV František Čamra ve funkci setrval až do sloučení obce v roce 1960.

K definitivnímu zániku MNV v Jezercích došlo sloučením obce Jezerce s obcí Těchlovice s účinností od 1. července 1960 v souvislosti s novou územní reorganizací okresu Tachov provedenou na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Tehdy došlo ke zrušení okresu Stříbro a větší část obcí přešla do nově reorganizovaného okresu Tachov. Sloučením těchto obcí se vytvořila jedna obec s názvem Těchlovice a Jezerce se staly její osadou. Sloučení těchto obcí však nebylo definitivní. Při dalších územních změnách v okrese Tachov se s účinností od 1. ledna 1980 obec Těchlovice s částí obce Jezerce sloučila s obcí Stříbro.

Předsedové MSK a MNV v Jezercích v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Bohumil Urban	24. 12. 1945	únor 1946 (MSK)
Josef Barták	10. 2. 1946	květen 1946 (MSK)
Václav Trávníček	červen 1946	leden 1948 (MSK)
Karel Štrejn	leden 1948	1950 (MSK)
	1. 6. 1950	květen 1951 (MNV)
Josef Barták	červen 1951	31. 5. 1957
František Čamra	1. 6. 1957	30. 6. 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Jak MNV Jezerce nakládal s vyprodukovanými písemnostmi je zřejmé pouze z jediné provedené archivně odborné dohlídky z roku 1956. Ze zápisu je zřejmé, že MNV tehdy vedl a uchovával ve spisovně většinu standardních písemností. Zápis o dohlídce ze dne 15. února zmiňuje 2 knihy zápisů ze zasedání pléna a rady MNV z let 1945 – 1955, spisy z období 1945 – 1955 zápisy o volbách z let 1946 – 1954 a dokonce i staré stavební protokoly a plány domů z období před rokem 1945, které však měly být ponechány obci. Výše uvedené písemnosti

z činnosti MNV byly tehdy vybrány k trvalé archivní úschově, ale byly prozatím ponechány ve spisovně MNV. O rok později okresní archivářka B. Lohrová žádala MNV Jezerce o odeslání vybraných písemností do Okresního archivu ve Stříbře. K tomu však již vůbec nedošlo a není ani zřejmé proč. Většina spisů byla zničena patrně již před zrušením MNV v roce 1960. Co se stalo s písemnostmi MNV dále není jasné. Na evidenční list JAF, vedený původně pro Obecní úřad Jezerce, byly tužkou neznámo kdy dopsány 2 knihy z let 1946 – 1949, které je možné ztotožnit s inv. č. 1 a 2.

Kde se nacházela úřadovna MNV v Jezercích není z dochovaných písemností vůbec jasné.

Na dochovaných spisech nejsou uváděny spisové znaky.

O kronice obce Jezerce nejsou žádné zmínky a lze předpokládat, že nebyla nikdy vedena.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor tvořen 5 úředními knihami a 5 razítky z let (1923) 1945 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž s negativním výsledkem prověřeny archiválie nástupnických MNV Těchlovice a MěNV Stříbro.

Při inventarizaci byly z archivního souboru MNV Jezerce vyřazeny archiválie provenienčně náležející do archivního souboru AO Jezerce. Konkrétně se jednalo o 2 úřední knihy (protokol ze zasedání obecního výboru, obecního zastupitelstva, komisí a trestní rejstřík) z let 1923 – 1944 o celkové metrži 0,03 bm.

V archivním souboru MNV Jezerce byla rovněž provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j.: SOAP/090-0303/2007-40.02 z 15. 5. 2007 a schválený č. j.: SOAP/008-2545/2007 ze dne 29. 11. 2007), při níž bylo vyřazeno 5 razítek z roku [1950] v celkovém rozsahu 0,10 bm.

Při inventarizaci byl archivní soubor přemanimulován a z knih bylo vyčleněno torzo zápisů ze schůzí MSK a MRK. V současnosti je tedy tvořen 3 úředními knihami a 1 kartonem spisů o celkové metrži 0,13 bm.

Archivní soubor byl uspořádán podle Návrhu metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních souborů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR. Vzhledem k velmi nepatrnému počtu spisů nebyly tyto rozdělovány do jednotlivých skupin podle tohoto návodu.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou I. a II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Archivní soubor obsahuje pouze torzo původcem vyprodukovaných písemností.

Zajímavé jsou zápisy ze schůzí MRK a MSK z let 1946 a 1948 (pouhých 6 listů). Tyto doklady vypovídají o naprosto chaotickém způsobu úřadování MSK i MRK, navíc je na těchto dokladech použito razítko tehdy neexistujícího MNV Jezerce.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Jezerce uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v květnu 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20e, kart. č. 25 Členové MSK (MNV) 1945 – 1949, obce E – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 29 Seznam členů MSK (MNV) 1945 – 1947, obce B – Z

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 30 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1946

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 31 Evidence členů MNV 1946 – 1953, obce B – M

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 425, sign. 54, kart. č. 286 Reorganizace MNV 1950 – 1952, B – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 543, sign. 603, kart. č. 706 Přehled o sloučení obcí

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce J – K (1957 – 1958)

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 519 Volby – zápisy o sčítání hlasů jednotlivých MNV 1954 – 1957

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce D – J (1956 – 1961)

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO – archiv obce

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

inv. č. – inventární číslo

JAF – jednotný archivní fond

JZD – jednotné zemědělské družstvo

kart. – karton

KSČ – Komunistická strana Československa

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MěNV – městský národní výbor

MNV – místní národní výbor

MRK – místní rolnická komise

MSK – místní správní komise

NV – národní výbor

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

Inventární seznam

Úřední knihy

Knihy účetní

1	Hlavní kniha	1946 – 1949	K 1
2	Pokladní deník	1946 – 1952	K 2
3	Kniha příjmů	1957 – 1960	K 3

Spisový materiál

Spisy

4	Zápisy ze schůzí MSK a MRK	1946 – 1948	N 1
---	----------------------------	-------------	-----

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Jezerce
Značka archivního souboru:	MNV Jezerce
Časový rozsah:	1946 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	4 (3 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	4
Rozsah bm:	0,13 (0,05 úřední knihy, 0,08 karton)
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl